

Sdělení č.839 (Preventivní represe v souvislosti s 28.říjnem)

Dne 27.10.1988 po páté hodině ranní započala na celém území ČSR a přinejmenším v Bratislavě preventivní policejní akce proti aktivistů nezávislých občanských iniciativ, která co do svého rozsahu nemá za poslední desetiletí srovnatelnou obdoby. Podle našich nutně neúplných zjištění byly provedeny domovní prohlídky u 24 osob - jelikož u většiny z nich nebyly prohledávány jen jejich byty, ale též jejich chaty, pracoviště, místa přechodného pobytu a popřípadě byty příbuzných, lze odhadnout, že bylo celkem vykonáno 50 až 60 domovních prohlídek.

Policejní úředníci se nechali slyšet, že v celé republice bylo preventivně zadrženo 300 až 500 osob. Tento odhad patrně není nadnesený: my máme zatím zaevidováno 123 osob, které byly v souvislosti s 28.říjnem zadrženy. Drtivá většina z nich byla zadržována po dvakrát 48 hodin s krátkým formálním propuštěním, které končilo před branou věznice či příslušné policejní stanice. V ojedinělých případech zasáhla policie již 26.10. a ti, kdo nebyli zastiženi ve svých bytech, byli zatýkáni také 28. a i 29.10. (Toto sdělení ovšem neeviduje stovky dalších osob, kterých byly předvedeny nebo zadrženy pro přímou účast na manifestaci 28.10.1988.) Někteří později zadrženi byli propuštěni po "pouhých" 48 hodinách, jiní byli naopak propuštěni až 1.11.1988. Formálně bylo preventivní zadržení odůvodňováno dvěma způsoby. Zvláště ti, u nichž byly provedeny domovní prohlídky, byli většinou zadržováni (v izolaci) jako podezřelí z trestného činu pobuřování (§ 100 odst.1 a) tr.z.), spáchaného manifestem **Demokracii pro všechny**, jímž se ustavuje Hnutí za občanskou svobodu - příslušné trestní stíhání ve věci bylo zahájeno 26.10.1988 a jím byly též odůvodněny domovní prohlídky. Většina ostatních postižených byla zajištěna podle zákona o SNB pro právně chimérickou "přípravu k přečinu proti veřejnému pořádku" - kterýžto přečin byl navíc nepochybně amnestován aktem přezidenta republiky, takže další úkony v této věci byly neudržitelné a protiprávní. Zajištění podle zákona o SNB je akt proti přímým narušitelům veřejného pořádku a nelze zajišťovat např. občany, pokojně odpočívající v posteli. Protiprávní, jak věcně, tak i formálně, bylo samozřejmě i druhé zajištění většiny postižených.

Zvláště StB, ale i příslušníci jiných složek, se v průběhu této preventivní akce dopustili řady přehmatů, které už nelze hodnotit jako protiprávní jednání vůči postiženým, nýbrž jako velmi závažné trestné činy. V některých případech příslušníci StB vylomili dveře a domovní prohlídky prováděli bez přítomnosti dospělých členů domácnosti (tak např. u JUDr. Hany Marvanové; v bytě Ladislava Lise došlo po vylomení dveří k potyčce s rodinnými příslušníky, při níž byla lehce zraněna jeho dcera a vstup do jeho chalupy si příslušníci vynutili ostrou střelbou). Mnoho zadržovaných

(např. 71-letý spisovatel Zdeněk Urbánek) bylo převáženo v poutech a jiní (např. evangelický duchovní Jakub Trojan) byli častováni nejhrubšími urážkami. I z čistě technického hlediska byla celá akce fiaskem a bombastickou lží, což se projevilo zvláště v zacházení s nemocnými osobami. Petru Pospíchalovi, ač měl zvýšenou teplotu 37,6°C, MUDr. Stanislava Černocká z polikliniky v Brně-Lesné promptně zrušila pracovní neschopnost. Olga Šulcová, oklamána tvrzením StB, že je odváděna pouze ke krátkému vysvětlení, neměla sebou dostatek léků a prodělal ve vězení žlučnickový záchvat. Docent Radim Palouš byl odveden s chřipkou a při srdečních komplikacích ve věznici mu nebyla poskytnuta včasná pomoc. Obdobně byly nutné léky, ač je měl sebou, odpírány Michalu Kobalovi při opakovaných astmatických záchvatech, vážně ohrožujících jeho život. Další zadržení, zvláště mimo Prahu, byli často vězněni v nelidských a ponižujících podmínkách, které někteří odstonali nebo pro něž museli být dokonce hospitalizováni (např. Zdeněk Ingr).

Celá tato akce je výsměchem platnému právnímu řádu a hrubým narušením současných politických trendů v Evropě i ve světě. V souvislosti byly a jsou doposud vyslýchány a varovány stovky, ba pravděpodobně tisíce čs. občanů. V mnoha případech vyústily policejní postihy v justiční, informujeme v samostatných sděleních.

Dále uvádíme neúplné seznamy postižených, jak jsme je k dnešnímu dni dokázali sestavit.

Domovní prohlídky:

Endolf Battěk, Václav Benda, Ján Čarnogurský, Václav Havel, Miroslav Holota, Tomáš Hradílek, Zdeněk Jelínek, Jiří Kantůrek, Miro Kusý, Ivan Lamper, Aleš Lederer, Ladislav Lis, František Lízna, Hana Marvanová, Pavel Nauman, Radim Palouš, Dušan Skála, František Stárek (v kotelně, bez usnesení), Jan Šabata, Jaroslav Šabata, Jiřina Šiklová, Milan Šimečka, Jan Štern, Saša Vondra a Pavel Záleský.

Zadržení na 2 x 48 hodin (v drtivé většině):
Milan Balaban, Petr Bartoš, Jarmila Běliková, Antonín Bělohoubek, Václav Benda, Endolf Bereza, Zdeněk Bálek, Pavel Bratinka, Ján Čarnogurský, Kateřina Čiháková, Ivan Dejmál, Jiří Dienstbier, Bohumil Doležal, Markéta Fialková, Jiří Fuchs, Jiří Gruntorád, Miloš Hájek, Vladimír Hajný, Václav Havel, Ladislav Hejránek, Miroslav Holota, Petr Holubář, Tomáš Hradílek, Jana Hradílková, Simona Hradílková, Petr Hrach, Lenka Hrachová, Jan Hrudka, Heřman Chromý, Jana Chrzová, Zdeněk Ingr, Bohumír Janáček, Zdeněk Jelínek, Miroslav Jirec, Pavel Jungmann, Petr Kadlec, Jiří Kantůrek, Eva Kantůrková, Jáchym Kaplan, Jakub Kaplan, Ján Kis, Michal Kobal, Jaroslav Kolafa, Jiřina Konečná, Jiří Koula, Bedřich Koutný, Ivan Kožíšek, Jiří Krčka, Zdeněk Kubrican, Zdeněk Kulík, Miro Kusý, Aleš Lederer, Jan Litomiský, Martin Litomiský, František Lízna, Jiří Machovský, Václav Malý, Emanuel Mandler, Josef Maraczi, Jaroslav Martínek, Hana Marvanová, Leoš Mayer, Michaela Mayerová, Jaroslav Mezník, Vladimír Mlynář, Karel Hrázek, Michal Mrtvý, Pavel Nauman, David Němec, Miroslav Odložil, Jaroslav Ondrák, Radim Palouš, Jiří Pavlíček, Karel Pecka, Petr Pithart, Alena Plášilová, Petr Pokorný, Petr Pospíchal, Josef Průša, Miloš Rejchrt, Miroslav Richter, Pavel Roubal, Jan Ruml, Jiří Ruml, Anton Selecký, Dušan Skála, Dušan Slávik, Andrej Stankovič, František Stárek, Jarmila Stibicová, Jan Stráský, Jan Šabata, Jaroslav Šabata, Jiřina Šiklová, Milan Šimečka, Jan Šimsa, Ruth Šormová, Miroslav Štendl, Jan Štern, Karel Štindl, Olga Šulcová, Petruška Šustrová, Vladimír Trlida, Jakub Trojan, Miroslav Tyl, Milan Uhde, Peter Uher, Petr Uhl, Václav Umlauf, Jan Urban, Zdeněk Urbánek, Eduard Vacek, Martin Věchet, Ota Veverka, Eva Vidlářová, Tomáš Vlasák, Vladimír Vyskočil, Jan Wünsch, Pavel Záleský, Miloš Zeman, Radek Zeman, Rudolf Zeman a Václav Zufan.

V Praze 6.11.1988

*

Sdělení č.840 (Trestní postihy za účast na manifestaci 28.10.1988)

V průběhu nezávislé manifestace dne 28.10.1988 na Václavském a Staroměstském náměstí a v přílehlých ulicích došlo k brutálním akcím policie, která použila obušků, slzného plynu, vodních děl, služebních psů a na Staroměstské náměstí vjela dokonce obrněný transportéry. V podrobnostech odkazujeme na dokument Charty 77|55|88 Hanebný projev násilí v den národního svátku.

Podle oficiálního sdělení bylo při manifestaci zadrženo 87 lidí. Z neoficiálního pramene z oddělení SNB v Bartolomějské ulici, kam byli zadrženi převáženi, jsme se dozvěděli, že jejich počet byl na tomto oddělení 102. Další desítky byly zadržovány v jiných policejních budovách. Převážná část z nich byla propuštěna týž večer na svobodu, počet těch, kteří byli zadrženi jako podezřelí z trestného činu a na něž byla později eventuálně uvalena vazba, nám není znám. Víme pouze o dvou osobách, které jsou ve vazbě. Jsou to:

Miroslav Žák, veterinář z Hodkovic, 252 41 Dolní Břežany-Hodkovice čp.76, okr.Praha-Západ, nar.14.2.1937, a jeho žena Věra Žáková. Žákovi byli zadrženi asi 30 sekund poté, co M.Žák dne 28.10.při manifestaci vystoupil s plakátem, na němž byl nápis 'Žádáme spravedlivý soud, zabráňte křivým svědectvím'. Chtěl tímto způsobem vyjádřit svůj nesouhlas se soudním řízením, v němž byla jeho manželka odsouzena na základě křivých svědectví; v důsledku toho pak ztratila zaměstnání. Podrobnosti o tomto případě nám nejsou známy. Manželé Žákovi byli nyní obviněni z trestného činu na veřejného činitele (pravděpodobně § 156 odst.2 trestního zákona). Měli se ho dopustit tím, že při zadržování užívali hrubých a urážlivých výroků na adresu orgánů VE, což popírají. V usnesení o zahájení trestního stíhání není ani zmínka o plakátu, s nímž M.Žák vystoupil. Oba jsou ve vazbě ve věznicí MS v Praze-Ruzyni. Žákovi mají dvě děti ve věku 18 a 16 let.

Ve dnech 28.10. až 2.11., tedy pět dní, byl v celách předběžného zadržení v Praze v Konviktské ulici vězněn Tomáš Tvaroch, nar.5.12.1963, aktivista NMS a klavírista souboru Linha Singers. Při manifestaci byl zadržen, poté propuštěn z oddělení VB ve Školské ulici; cestou na metro na Václavské náměstí byl znovu zadržen a převezen do Konviktské ulice. Během svého věznění držel hladovku jako výraz solidarity s těmi, kdož jsou perzekvováni v souvislosti s oslavami národního svátku a diskusním setkáním na Václavském náměstí 29.10. Během zadržení mu bylo oznámeno, že je podezřelý z přečinu podle § 6 písm.a) zákona o přečinech. Před propuštěním mu bylo sděleno, že hlavní líčení v jeho trestní věci pro uvedený přečin se bude konat v budově obvodního soudu pro Prahu 1 na Ovocném trhu č.14, v I.poschodí, č.dv.101, ve čtvrtek 10.11.1988 v 8,45 hodin.

Podezření z přečinu bylo vysloveno i těm občanům, kteří byli propuštěni již 28.10.večer. Zatím se nám podařilo zjistit těchto osm případů:

Petr Payne, nar.28.6.1960, topič, bytem Mikovcova 5, 120 00 Praha 2, podezření vysloveno dne 4.11. při výslechu, k němuž byl předveden (!); Sára Štěpánková, herečka; Jiří Payne, nar.7.7.1956, topič, bytem Mikovcova 5, 120 00 Praha 2; Jiří Černý, biolog; signatář Charty 77 Ladislav Malý; signatář Charty 77 Jindřich Koudelka, Smetanova 1180, 272 01 Kladno; signatář Charty 77 František Horký, 32-letý topič, bytem Zubatého 1, 150 00 Praha 5; signatář Charty 77 Jindřich Tomášek, Zahradní-Borová 5139, 430 05 Chomutov. Čtyřem posledně jmenovaným bylo vysloveno podezření z přečinu již 28.10.

Další údaje o jmenovaných osobách a o dalších případech se zjišťují. VONS se obrací na postižené a jejich přátele, aby poskytli patřičné informace.

Ti, s nimiž bylo zavedeno řízení o přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 písmene a) zákona o přečinech, mohou být potrestáni do 3 měsíců odnětí svobody nebo do 5 000 Kčs peněžitého trestu.

V Praze 6.11.1988

Poznámka: Trestní stíhání proti manželům Žákovým bylo 10.11.1988 zastaveno; byli propuštěni z vazby.